

POSTANOWIENIE

Dnia 18 grudnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Igor Zgoliński (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Dariusz Kala

SSN Stanisław Stankiewicz

Protokolant Ewa Śliwa

przy udziale prokuratora del. do Prokuratury Krajowej Jerzego Kopcia,
w sprawie **Ł.S.**

oskarżonego z art. 158 § 2 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 18 grudnia 2025 r.

zażalenia obrońcy oskarżonego

na postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 grudnia 2025 r., sygn. akt III KK

486/25 w przedmiocie zastosowania tymczasowego aresztowania,

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. w zw. z art. 538 § 2 zd. drugie k.p.k.

postanowił:

utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu z dnia 28 marca 2023 r., sygn. akt II K 13/22, oskarżony Ł.S. został uznany za winnego popełnienia czynu z art. 159 k.k. w zw. z art. 158 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., za który została mu wymierzona kara 3 lat i 10 miesięcy pozbawienia wolności, oraz czynu z art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, za który wymierzono karę 6 miesięcy pozbawienia wolności. W miejsce ww. kar pozbawienia wolności sąd orzekł karę łączną 4 lat pozbawienia wolności.

Wyrokiem z dnia 27 maja 2024 r., sygn. II AKa 106/23, Sąd Apelacyjny w Rzeszowie dokonał zmiany opisu pierwszego czynu. Wyeliminował znamię użycia niebezpiecznego narzędzia i zakwalifikował go z art. 158 § 2 k.k., jednocześnie zaostrażając wymiar kary do 4 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności, a finalnie wymiar kary łącznej pozbawienia wolności do lat 5.

Wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 3 grudnia 2025 r., sygn. III KK 486/25, powyższy wyrok sądu odwoławczego został uchylony, a sprawa przekazana do ponownego rozpoznania. Postanowieniem z dnia 3 grudnia 2025 r. Sad Najwyższy zastosował nadto wobec oskarżonego Ł.S. środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania na okres 3 miesięcy, licząc od dnia zatrzymania. W motywach orzeczenia o tymczasowym aresztowaniu Sąd Najwyższy odwołał się do nieprawomocnego skazania oskarżonego, w ramach którego zostały stwierdzone sprawstwo i wina zarzucanych mu przestępstw, co materializowało przesłankę dowodową z art. 249 § 1 k.p.k. Wymiar nieprawomocnie orzeczonych kar jednostkowych i kary łącznej stanowił asumpt do przyjęcia egzystencji przesłanki z art. 258 § 2 k.p.k., która jest tym bardziej realna, że oskarżony ukrywa się przed wymiarem sprawiedliwości i jest poszukiwany listem gończym. W ocenie sądu meriti generowało to potrzebę zabezpieczenia dalszego toku postępowania poprzez zastosowanie wobec oskarżonego izolacyjnego środka zapobiegawczego jako jedyne, który będzie tę funkcję realizować w sposób właściwy.

Od ww. postanowienia zażalenie wywiódł obrońca oskarżonego. Zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych, polegający zarówno na wadliwym uznaniu, że zachodzi potrzeba zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania karnego, jak i że tylko środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania Ł.S. będzie skuteczny dla realizacji tegoż celu. Zdaniem obrońcy ocena dokonana na płaszczyźnie etapu sprawy, zgromadzonych dowodów i dotychczasowego zachowania oskarżonego prowadzi do wniosku odmiennego, a mianowicie o braku potrzeby zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania karnego. Nie występuje realna i obiektywna obawa podejmowania przez oskarżonego zachowań o charakterze destabilizującym przebieg postępowania. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie nie zasługiwało na uwzględnienie. Zarówno przesłanka dowodowa stosowania środków zapobiegawczych (art. 249 § 1 k.p.k.), jak też szczególna podstawa stosowania najsurowszego środka zapobiegawczego (art. 258 § 2 k.p.k.) w realiach niniejszej sprawy ocenione zostały prawidłowo. Niewątpliwe jest, że zgromadzony w toku postępowania jurysdykcyjnego materiał dowodowy, którego odzwierciedleniem jest wszakże nieprawomocny wyrok skazujący, materializuje duże prawdopodobieństwo (w rozumieniu art. 249 § 1 k.p.k.) popełnienia przez oskarżonego zarzucanych mu przestępstw. Wskazany w tym przepisie cel procesowy, w postaci potrzeby zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania, w niniejszej sprawie pozostaje aktualny. Okoliczności sprawy jasno przemawiają za istnieniem przesłanki określonej w art. 258 § 2 k.p.k., gdyż orzeczona wobec oskarżonego nieprawomocnie kara łączna (4 lata pozbawienia wolności) spełnia parametry surowości w rozumieniu tego przepisu. Powyższa okoliczność implikuje domniemanie prawne, że perspektywa grożącej surowej kary wiąże się z ryzykiem podejmowania przez oskarżonego działań obstrukcyjnych w celu uchylecia się od odpowiedzialności karnej. Przy spełnieniu przesłanek określonych w art. 249 § 1 k.p.k. i art. 257 § 1 k.p.k. i przy braku przesłanek negatywnych wskazanych w art. 259 § 1 i 2 k.p.k., przepis art. 258 § 2 k.p.k. może stanowić samoistną podstawę zastosowania tymczasowego aresztowania z uwagi na to, że wprowadza ów szczególny rodzaj domniemanie (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 listopada 2025 r., III KZ 46/25). Wprawdzie jego egzystencja nie oznacza automatyzmu w stosowaniu środka zapobiegawczego, albowiem każdorazowo należy wziąć pod uwagę całokształt okoliczności sprawy, to jednak - wbrew zarzutom zażalenia - Sąd Najwyższy zachował ten standard, wskazując konkretne uwarunkowania urealnijające przyjętą przesłankę. Dodać trzeba, że domniemanie związane z zagrożeniem karą określoną w art. 258 § 2 k.p.k. jest wzruszalne, lecz wówczas tylko, gdy skarżący wykaże, iż mimo grożącej oskarżonemu surowej kary nie zostaną podjęte z jego strony działania destabilizujące prawidłowy tok postępowania. Tymczasem wywody zażalenia nosiły wyłącznie znamiona polemiki z przyjętymi ustaleniami, a postawa oskarżonego poszukiwanego listem gończym wyraźnie im przeczy. Twierdzenie, że osoba o takim statusie procesowym wyraża

chęć niezakłóconej współpracy z organami ścigania nie mogło zyskać akceptacji, podobnie jak brak potrzeby zabezpieczenia postępowania z uwagi na jego etap. Nie jest słuszne czynienie założenia, że w postępowaniu odwoławczym taka potrzeba już ekspirowała. Ta faza procesu również może wymagać stosowania środków zapobiegawczych, w tym tymczasowego aresztowania, a elementami mającymi w tej kwestii decydujące znaczenie są konkretne uwarunkowania procesowe, składające się na wystąpienie ustawowych podstaw stosowania określonego środka. Te podstawy w niniejszej sprawie niewątpliwie zachodzą i podlegały właściwej ocenie.

W tym stanie rzeczy zasadne okazało się stanowisko wyrażone w zaskarżonym postanowieniu, że potrzeba stosowania tymczasowego aresztowania wobec oskarżonego uzasadniona jest grożącą mu surową karą, mogącą - w świetle podniesionych okoliczności - motywować go do bezprawnego wpływania na prawidłowy tok postępowania.

Kierując się powyższą argumentacją Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji postanowienia.

Dariusz Kala

Igor Zgoliński

Stanisław Stankiewicz

[WB]

[a.ł]